

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL ĮGALIOJIMŲ SUTEIKIMO ĮGYVENDINANT
INVALIDŲ SOCIALINĖS INTEGRACIJOS ĮSTATYMĄ“ PAKEITIMO PROJEKTO
(TAP-21-425(2); TAIS 21-22833(3))**

2021-05-19 Nr. NV-1056

Vilnius

Projekto rengėjas – Socialinės apsaugos ir darbo ministerija (SADM).

Projekto tikslas – įgalinti SADM patvirtinti Neįgaliojo mokėjimo už asmeninę pagalbą dydžio nustatymo tvarkos aprašą bei patikslinti kitus įgaliojimus institucijoms, įgyvendinant Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo pakeitimus.

Dabartinė situacija:

Seimas 2021-03-25 priėmė Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo pakeitimus, kuriais reglamentuotas asmeninės pagalbos teikimo mechanizmas (įsigalioja 2021-07-01):

- Asmeninė pagalba – asmeninio asistento (fizinio asmens, nesusijusio artimais giminystės ryšiais su neįgalioju, ir išklausiusio įžanginius individualios priežiūros personalo mokymus, vykdomus socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka) individualiai teikiama pagalba neįgaliajam atlikti darbus ir vykdyti veiklas, kurių dėl negalios jis negali atlikti savarankiškai ir kurie būtini siekiant gyventi savarankiškai ir veikti visose gyvenimo srityse. Už asmeninės pagalbos teikimo organizavimą ir jos kokybės užtikrinimą atsako savivaldybių institucijos. Asmeninės pagalbos poreikį nustato savivaldybės paskirti socialiniai darbuotojai. Asmeninės pagalbos poreikio nustatymo ir asmeninės pagalbos teikimo tvarką bei Valstybės biudžeto lėšų asmeninei pagalbai teikti paskirstymo, pervedimo, naudojimo, atsiskaitymo ir kontrolės tvarką nustato socialinės apsaugos ir darbo ministras.
- Neįgaliojo mokėjimo už asmeninę pagalbą dydis negali viršyti 20 proc. asmeninės pagalbos teikimo išlaidų dydžio ir negali būti didesnis negu 20 proc. neįgaliojo pajamų, nustatytų ir apskaičiuojamų vadovaujantis Socialinių paslaugų įstatymu. Asmeninė pagalba teikiama nemokamai neįgaliajam, kurio pajamos yra mažesnės negu 2 VRP dydžiai. Neįgaliojo mokėjimo už asmeninę pagalbą dydžio nustatymo tvarkos aprašą tvirtina Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

Vyriausybės nutarimo, kuriais suteikti įgaliojimai institucijoms įgyvendinti Invalidų socialinės integracijos įstatymą, nuostatos ir pavadinimas neatitinka šiuo metu galiojančio Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo bei kitų teisės aktų nuostatų (keitėsi Informacinės visuomenės plėtros komiteto, kuriam suteikti įgaliojimai, savininko teisės ir pareigos įgyvendinanti institucija, kai kurie įgaliojimai institucijoms parengti ir patvirtinti įgyvendinančiuosius teisės aktus nebeaktualūs, nes tai pavesta įstatyme ir kt.).

Projekto esmė – siūloma suteikti įgaliojimus SADM tvirtinti Neįgaliojo mokėjimo už asmeninę pagalbą dydžio nustatymo tvarkos aprašą; patikslinti įgaliojimus organizuoti informacinės aplinkos pritaikymą neįgaliesiems, suteikiant juos SADM kartu su Ekonomikos ir inovacijų ministerija bei Susisiekimo ministerija (dabar galiojančioje redakcijoje – SADM kartu su Susisiekimo ministerija ir Informacinės visuomenės plėtros komitetu prie Vyriausybės); patikslinti įstatymo pavadinimą ir atsisakyti kitų nebeaktualių nuostatų (dėstoma nauja redakcija).

Neįgaliojo mokėjimo už asmeninę pagalbą dydžio nustatymo tvarkos aprašą siūloma tvirtinti ministro įsakymu (ne Vyriausybės nutarimu), siekiant išvengti perteklinės biurokratijos ir priimamų atskirų teisės aktų skaičiaus didėjimo – visi Įstatymo įgyvendinamieji teisės aktai (Neįgaliojo mokėjimo už asmeninę pagalbą dydžio nustatymo tvarkos aprašas, Asmeninės pagalbos poreikio nustatymo ir teikimo tvarkos aprašas, Valstybės biudžeto lėšų asmeninei pagalbai teikti paskirstymo, pervedimo, naudojimo, atsiskaitymo ir kontrolės tvarkos aprašas) būtų tvirtinami vienu socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymu. Asmeninė pagalba yra nauja pagalbos asmenims su negalia specialiųjų poreikių tenkinimo priemonė, todėl tikėtina, kad pradėjus teikti šią pagalbą bus būtina greitai reaguoti į besikeičiančias aplinkybes ar tam tikras situacijas, įskaitant ir teisinio reguliavimo tobulinimą, todėl visų Įstatymo

įgyvendinamųjų teisės aktų, kurie savo nuostatomis yra glaudžiai susiję tarpusavyje, tvirtinimas įsakymu leistų tai padaryti operatyviau.

Šiame apraše bus tik detalizuojama procedūra, kaip apskaičiuojamas neįgaliojo mokėjimo už asmeninę pagalbą dydis, atliekamas finansinių galimybių mokėti už asmeninę pagalbą vertinimas – pagrindinės mokėjimo sąlygos ir pagrindai yra nustatyti Įstatyme.

Projektui įgyvendinti lėšų nereikės. Lėšų poreikis asmeninei pagalbai įvertintas priimant Įstatymą (2021 m. numatyta 2 mln. eurų).

Derinimas:

- Projektas patikslintas pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2021-04-21 išvadoje Nr. NV-779 pateiktas pastabas.
- Projektas be pastabų suderintas su Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Susisiekimo ministerija ir Informacinės visuomenės plėtros komitetu.

Atitiktis Vyriausybės programai – susijęs su Vyriausybės programoje numatytais siekiais įtvirtinti asmeninio asistento paslaugą neįgaliesiems, numatyti jos prieinamumo įvairovę ir galimybę ją gauti pagal poreikį (95.1 p.); siekiant užtikrinti teisėkūros kokybę ir tobulinti egzistuojantį teisinį reguliavimą, orientuotis ne į kiekybę, o į kokybę; atsisakyti perteklinio reguliavimo ir biurokratinių procedūrų tiek peržiūrint anksčiau priimtus teisės aktus, tiek priimant naujus (190, 191.4 p.).

Dalykinio vertinimo išvada. Projektą siūlome svarstyti Vyriausybės posėdžio A dalyje.

Socialinės politikos grupės patarėja

Daiva Buivydaite-Garbštienė

tel. 8 706 63853, el.p. daiva.buivydaite@lr.lt